

Var femte österbottning mår psykiskt dåligt

ONS 28.9.2005

Över tio procent lider av depression. Ändå mår österbottningar bättre än andra finländare.

Varje österbottning berörs direkt eller indirekt av depression. Var femte mår dåligt till följd av psykiskt dåligt att de inte fungerade normalt. Var tionde led av depression och sex procent hade tankar på självmord.

Professor Kristian Wahlbeck är förvånad över att tio procent lider av depression. Han tycker det är ganska mycket. För fem år sedan uppgav 6,5 procent att de led av depression i undersökningen Hälsa 2000. Nästan dubbelt fler kvinnor insjuknar än män.

Ändå är österbottningarnas mentala hälsa överlag något bättre än de övriga finländarnas. Av dem som har fyllt 30 år har 83 procent inte upplevt psykisk belastning, enligt den nya undersökningen.

Här finns nog ett stort mörkertal, säger Wahlbeck.

Österbottningarna är positiva till mentalvården och närmare 80 procent anser att samhället borde satsa mer på öppenvård.

Det här framgår av undersökningen om österbottningarnas mentala hälsa som Vasa kompetenscentrum för mentalvård gjorde i våras. I går presenterades entekens första resultat.

Undersökningen omfattar 5 000 personer i de tre österbottniska sjukvårdsdistrikten. Antalet invånare i distrikten är 438 000 och av dem fick 2 000 i Vasa sjukvårdsdistrikt ett frågeformulär, lika många i Sydösterbottens sjukvårdsdistrikt och 1 000 i Mellerrsta Österbottens sjukvårdsdistrikt.

Forskarna professor Kristian Wahlbeck, psykolog Esa Aromaa och forskaren Kjell Herberths är nöjda med att svarsprecisiteten uppgår till 96 procent. Att hälften svarar på en enkät anses vara bra resultat.

Det visar att österbottningarna tycker att mentalvården är viktig, säger Kristian Wahlbeck. Bäst svarade personer i åldern 50-70 år. Svenskspråkiga kvinnor svarade mest och finskspråkiga män minst. Nästan varannan berättade om egna, anhörigas eller vinnners erfarenhet av psykiska sjukdomar och mentalvården. En del är nöjda med vården men enligt Kjell Herberths framförs också hård kritik mot hälsovårdens och mentalvårdens personal. Kommentarer omfattar 100 sidor och dem har forskarna inte hunnit analysera än.

Forskaren Kjell Herberths (t.v.), psykolog Esa Aromaa och professor Kristian Wahlbeck presenterade den första delen av undersökningen om österbottningarnas mentala hälsa i går. De är nöjda över ett 2765 personer har svarat. Foto: Gunnar Bäckman

– Hur det här påverkar den mentala hälsan vet vi inte ännu, säger Kjell Herberths.

Undersökningen visar att av dem som insjuknat i mental ohälsa har mellan 30 och 50 procent fått vård. Största delen tycker att de har fått åtminstone lite hjälp vid hälsovårdscentralerna, arbetsplatshälsövården, mentalvårdsbyråer, hos terapeuter eller privata läkare.

– Det här visar att vården fungerar ganska bra och att folk använder offentliga tjänster, säger Esa Aromaa. För honom bjuder undersökningen inte på några negativa

överraskningar. – Den är metodiskt tillförlitlig. De som mår sämst har kanske inte svarat, men vi kan lita på svaren vi har fått.

Han noterar att uppfattningen om depression har blivit bättre. Den negativa stämpelein har lite suddats ut.

Motsvarande undersökning görs också i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt i Aboregionen för att få jämförelsematerial. Också där var svarsprecisiteten god, då 55 procent svarade. Svaren har inte ännu analyserats.

Undersökningen är grunden för det stora Österbottenprojektet som ska förbättra mental- och

rusvården och som pågår i tio år. Den är också ett led i det som kallade depressionstakot, en kampanj som pågår i alla EU-länder. Avsikten är att människor ska bli medvetna om att depressioner är vanliga, att de kan drabbas vem som helst, att de inte är något att skämmas över, att de kan behandlas och att drabbade ska söka hjälp så fort som möjligt.

I EU-länderna är antalet fler självmord än fler än dödsolyckor i trafikken.

MAYVOR STAGNÅS
mayvor.stagnas@vasaladet.fi
tel 3260 242